

Inatsisartunut Ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq
-/Maani

§ 37 naapertorlugu apeqqummut 2016-027-mut qimmit nappaataat pillugu akissut

09-02-2016
Suliap nr.: 2016 - 2744
Akt. nr. 2114676

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu qimmit nappaalanerisa akiorniarnissaa, qimmillu nappaataat allat pillugit Naalakkersuisunut apeqqute-qarsimavutit. Apeqqut uanga susassa qarfigisannit akineqartussanngorlugu inner-sunneqarpoq.

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Nunatta ilaani qimmeqarfiusuni qimmit ilai qimmit nappaataanik napparsimasut qanoq ilillugit Naalakkersuisuniit piaarnerpaamik iliuuseqarfigineqarniarpat?

Akissut:

Qimmit nappaalanerat nappaatitut uteqqittuartsutut nalinginnaasutut ilisi-manearpoq. Savissivimmi 2015-imi qimminik kingullermik nappaalasoqarpoq, Qeqertamilu 2016-imi januaarimi kingullermik nappaalasoqalerpoq.

Tabel 1. Kalaallit Nunaanni ukiuni kingullerni 20-ni qimmit nappaalaneranneersunik tigulaakkat.

Illoqarfik, nunaqarfik	Ukiog	Qimmit toqorartut amerlassusaat
Tasiusaq Upernaviup eqqaaniittoq	1997	300 missaat
Savissivik Qaanaap eqqaaniittoq	1996, 1997, 1998, 2000, 2004, 2009 aamma 2015	1997 aamma 1998 = 130-t missaat, 2009 = 100-t qaangerlugit sinneri N/A*
Ilulissat	1997, 1998 (aamma 2004)	2000-t missaat (aamma N/A*)
Upernaviup eqqaani nunaqarfiit	2010	N/A*

N/A = Not Available / ilisimaneqanngilaq.

Nalunaarsukkat qangaanerusuneersut pigineqarput. Qimmit nappaataat (hundesygge) "qimminut qimuttunik toqoraanersuartut" taaneqartartunut ilaavoq. Akiuussutissamik eqqortumik malittarisassat malillugit kapisisarneq, qimmit paaqqallu angalaannartut pinaveersaartinnissaat, qimmillu anaannik paaasarneq pinaveersaartitsinissamat toqorartullu pinngitsoortinnissaannut aqquutissatuaapput. Taamatut ilisimasaqarneq qimminut piginnittunut ilisimatitsissutigisallugu Uumasunut Nakorsaqarnermut Inuussutissalerinermullu Oqartussaaffimmut (UNIO) pingaaruteqartuaannarsimavoq. Akiuussutissat eqqortut pissarsiarineqarsinnaapput. Matumani nammineq piumassuseq malillugu, inatsisigitigullu pisussaaffiunngitsumik akiuussutissamik pissarsisarnissaq pineqarpoq,

taakkualu qimminik piginnittunit UNIO-mut saaffiginnittoqarneratigut pissar-siarineqarsinnaapput. Kommunini allaffiit ikittuinnaat akiuussutissanik UNIO-mit qimmilinnut soqutiginnittunut inniminniisarput.

Pisumi matumani Ilulissat eqqaani Qeqertami qimminik nappaalasoqarnerani Qaasuitsup Kommunia UNIO-mik suleqateqarluni nappaalanermut massakkut pisumut akiuiniarsimavoq. Tunillaassuuttoqarnera unitsinniarlugu qimminut tamanut eqqortumik kapisisoqartarnissaa eqqortunillu suliniuteqartoqarnissaa inassutigineqarsimavoq. Qaasuitsup Kommuniata tassunga atatillugu kapuutitut aningaasartuutit akilerniarlugit toqqarsimavaa.

Qimmit nappaataanik nappaalanerat malitseqartinniarlugu pinaveersaartitsineq sunniuteqarsinnaalluortoq pisariaqartinneqarpoq. Tamanna aatsaat pisinnaavoq pinngitsoorani akiuussutissanik kapisisoqartarnissaanut pilersaaruteqarnikkut aammalu qimminik qimuttoqartarnerup periaasii nalilersoqqinneratigut. Tunillaassuunnerit unitsinneqanngippata, qimmillu tamarmik eqqortumik akiuussutissanik kapitinnngippata siunissami taamatut qimmit nappaalasarnerujussuat takujuassavarput.

2. Qimminik piginnittut taarsiffigineqarnissaminnut qanoq periarfissaqarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut perlerornermut kapuinnermut pingaarnertut akisussaapput, tak. Nappaammik perlerornermik (rabies) akiuiniarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussaata nalunaarutaat nr. 22, 17. september 1997-imeersoq. Perlerortoqarneranut kapuineq inatsisitigut pisussaaffiuvoq, taakkunungalugu aningaasartuutit Naalakkersuisut akilertussaavaat. Qimmit nappaalanerannut nammineq piumassuseq malillugu kapuisoqartussaammat, tassalu qimminik piginnittut namminneerlutik saaffiginnillutik pisisussaanerat, akisussaassuseq taarsiissuteqartussaataitanerlu apeqqummut kimut akisussaaffiunersoq inis-sissallugit ajornakusoorpoq.

3. Naalakkersuisut qimmit nappaataannut akiuussutissanik kapuinnermut tunngasunik qanoq malinnaatinneqarpat?

Akissut:

§ 37 naapertorlugu apeqqutigineqartup kalaallisut allannera malillugu apeqqutigineqartoq ima paasineqarpoq: "Naalakkersuisut qimmit nappaalanerannut akiuussutissanik kapuinnermut tunngasunik qanoq malinnaatinneqarpat?"

Naalakkersuitut perlerornermut akiuussutissanik kapuineq pillugu KANUKOKA-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissusiorsimapput, isumaqatigiissummilu kommunit makkunatigut nalunaaruteqassallutik pisussaaffeqarput:

1. nunaqarfinni illoqarfinnilu qimmit qassiunerat,
2. qimmit perlerornermut akiuussutissanik kapitinnikkut qassiunerat,
3. perlerornermut akiuussutissat toqqortaait qassiunerat aamma
4. perlerornermut akiuussutissanik nutaanik inniminniisarneq.

Siunissami KANUKOKA-mik pitsaanerusumik sunniuteqarnerusumillu suleqa-teqarsinnaaneq kissaatiginaraluarpoq, taamaaliornikkut qimmit qassiunerannut perlerornermullu kapuineranut nalunaarutigineqartut kvartalikkaartut pissarsiarineqarsinnaasammata. Taamaaliornikkut ajornannginnerusumik perlerornermut akiuussutissanik agguaassinisaaq qulakkeerlugu. Paasissutissiisarnerillu qimmit nappaataanik nappaalasarnerisa pinaveersaartinnissaannut atorluarneqarsinnaassagaluarput, taamaalillutami qimmit nappaataannut akiuussutissanik piareersimatitsinissatsinnut periarfissat pillugit kommuninik angusaqarfiussamik oqaloqateqarsinnaassagatta.

4. Qimminik napparsimalersitsinnginnisaaq anguniarlugu nakkutilliineq qanoq ingerlanneqartarpa?

Akissut:

Qimminik piginnittunut paasissutissiinerit aqputigalugit qimmit nappaataat pinaveersaartinneqarput. Kingullermik 2014-imi paasititsiniaaneq annertoq "Illit qimmit - illit akisussaaffiit"-mik taaguuteqartoq aqputigalugu aallartinneqarpoq. Qimminillu piginnittut apeqquteqarniarunik imaluunniit Sullissivik aqputigalugu paasissutissanik attuumassuteqartunik pissarsiniarusukkunik UNIO-mut saaffiginnissallutik periarfissaqartuarsimapput. Taamatuttaaq UNIO-miit paasissutissanik attuumassuteqartunik arlalinnik nassiussisoqarsimavoq, soorlu qimmit pillugit nutaarsiassaqartitsivik "Hundehyl" ("Miaggoorfik ") kommunit paasissutissanut nivinngaavinniittut aqputigalugit.

Qimmeqarfik siusinnerusukkut uumasut nakorsaannit marluusunit isumagineqarsimagaluarpoq, susasaqarfimmilu tassani sulisoq ataaseq ulloq naallugu sulisarsimalluni. 2009-miilli atorfiit marluusut tamaasa inuttaqartissallugit ajornakusoorsimavoq, 2012-imilu uumasut nakorsaattut atorfik ataaseq Nuummur nuunneqarsimavoq. Uumasut nakorsaattut Ilulissaniittoq sumiiffimmik pingaarnertigut nakkutilliisuvoq, UNIO-lli iluani suliassanik aamma isumagisaqartuulluni. Tamannalu suliniutinik nutaanik killeqartitsinissamut pissusissamisoortumik sunniuteqarsimavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Karl-Kristian Kruse